

Schemat kwalifikacji audytora energetycznego ENACT

Spis treści

Spis treści	2
Profil audytora energetycznego ENACT	3
Obowiązki audytora energetycznego ENACT	3
Zadania audytora energetycznego	4
Audytór Energetyczny ENACT Wiedza, Umiejętności i Kompetencje.....	4
Audytór Energetyczny ENACT – Opis szkolenia	9
Wymagania kwalifikacyjne dla Audytora energetycznego ENACT	10
A) Kryteria wejściowe	11
B) Uczestnictwo w kursie szkoleniowym i/lub potwierdzenie kompetencji.....	11
C) Egzamin kwalifikacyjny przeprowadzany przez akredytowane instytucje lub/i instytucje branżowe/ szkoleniowe /certyfikujące.....	12
Utrzymywanie Kwalifikacji Audytora energetycznego ENACT	13
Załącznik 1 – Schemat WUK w kontekście wniosków i konkretnych rozdziałów	14
Załącznik 2 – Kurs ENACT	23

Profil audytora energetycznego ENACT

Audytor energetyczny ENACT jest odpowiedzialny za realizację audytu w budynkach mieszkalnych. Profil zawodowy ENACT został stworzony na podstawie analizy wymaganych przez rynek pracy czynności oraz odpowiadających im osiągniętych zasobom wiedzy, umiejętności i kompetencji biorąc pod uwagę:

- krajowe (i regionalne) ramy kwalifikacji w każdym z krajów partnerskich (IT, ES, PT, PL),
- europejski standard EN 16247 i włoski standard UNI CEI 13339 do spraw ekspertów zarządzanie energią,

Biorąc pod uwagę założenia projektu ENACT, schemat kwalifikacji i program szkoleniowy został opracowany zgodnie z Europejskim systemem akumulowania i przenoszenia osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET – European Credit System for Vocational Education and Training).

Tym samym zakres czynności i program szkolenia charakteryzuje modułowość tj. efekty uczenia się i program został podzielony tak aby stopniowo można było rozwijać/potwierdzać umiejętności zawodowe a tym samym umożliwić rozwój zawodowy również w innych obszarach z sektora usług i administracji publicznej, przemysłowego czy transportu.

Obowiązki audytora energetycznego ENACT

Audytor energetyczny ENACT jest odpowiedzialny za realizację audytu w budynkach mieszkalnych, począwszy od zebrania danych, pracę w terenie, aż po analizę i kontakt z klientem. Ważne jest to, że poza identyfikacją możliwości poprawy wykorzystania energii, audytor energetyczny ENACT uczestniczy w ich wdrażaniu i monitoruje osiągniętą poprawę w zakresie zużycia i produkcji energii a także redukcji kosztów.

Profil zawodowy ENACT został opisany w czterech głównych kategoriach (Zarządzanie, Audyt, Planowanie, Wdrażanie/Monitoring) wraz z charakterystycznymi dla nich działaniami.

Zadania audytora energetycznego

Kategoria	Działania
1. Zarządzanie	<ul style="list-style-type: none"> • Planowanie audytu energetycznego pod względem zakresu, zarządzania czasem i zasobami • Koordynacja • Zarządzanie konfliktami • Komunikacja i raportowanie
2. Audyt	<ul style="list-style-type: none"> • Zbieranie danych oraz przeprowadzenie badań i pomiarów • Diagnoza stanu istniejącego budynku i systemów HVAC
3. Planowanie	<ul style="list-style-type: none"> • Określenie przedsięwzięć poprawiających wydajność systemów zintegrowanych w budynku • Ocena ekonomiczna sugerowanych rozwiązań • Analiza rozwiązań technicznych zmniejszających zużycie energii • Określenie optymalnego zakresu inwestycji zmniejszających zużycie energii • Opracowanie planu działań prowadzących do osiągnięcia założonych rezultatów
4. Wdrażanie/Monitoring	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrożenie wybranych przedsięwzięć poprawy efektywności energetycznej • Monitorowanie zużycia energii • Wsparcie i nadzór

Audytór Energetyczny ENACT Wiedza, Umiejętności i Kompetencje

Profil zawodowy Audytora Energetycznego ENACT definiuje, dla każdej czynności, wymaganą wiedzę, umiejętności i kompetencje. Mapę całkowitego profilu ENACT zaprezentowano w poniższej tabeli, gdzie całkowity schemat wiedzy, umiejętności i kompetencji jest przedstawiony w załączniku 1.

Wiedza	Umiejętności	Kompetencje
Jednostki energii i współczynniki przeliczeniowe	Identyfikacja fizycznych ilości/pomiarów i współczynników przeliczeniowych	Użycie jednostek energii i zarządzanie współczynnikami przeliczeniowymi
Źródła i nośniki energii	Identyfikacja źródeł i nośników energii zawartych w audycie	Zarządzanie źródłami energii i jej nośnikami
Istotne prawa, polityka, zasady, regulacje, kontrakty i normy dotyczące efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii (na poziomie regionalnym i europejskim) właściwe dla audytu energetycznego	Wykonanie i wybranie najlepszej propozycji kontraktu i/lub procedury zastosowania w audycie energetycznym.	Zastosowanie i zarządzanie odpowiednimi prawami, regulacjami, kontraktami, normami, motywatorami

Metody zbierania danych, wskaźników wykonania, współczynników korygujących i równowago energetycznej.	Zebranie informacji użytecznych dla audytu energetycznego. Przedstawienie i obliczenie współczynników zużycia energii.	Ocena zapotrzebowania na energię i jej zużycia zgodnie z zakresem audytu. Zdolność wyboru współczynników zużycia energii w porównaniu z zakresem audytu energetycznego i z odpowiednim odniesieniem. Weryfikacja i walidacja pomiarów i wyników które mogą odbić się na jakości audytu energetycznego.
Prawa fizyki związane z energią (ciepło, elektryczność, termodynamika, transfer ciepła, mechanika płynów, światło itp.)	Identyfikacja praw fizyki związanych z energią i jej strumieniami	Zrozumienie procesów fizycznych i termodynamicznych, a także związanych z nimi strumieni zużycia energii w budynku
Narzędzia, monitoring, urządzenia pomiarowe potrzebne do przeprowadzenia audytu energetycznego	Identyfikacja profilu zużycia energii i stref nieefektywnych, obsługa sprzętu potrzebnego podczas audytu	Udoskonalenie schematu zbierania danych dla audytów energetycznych, weryfikacja, porównanie i walidacja oszczędności energii
(Podstawy) rynku energetycznego (produkcja, dystrybucja, transmisja, dostawy) i podmiotów z nim związanych	Ocena rynku energetycznego i podmiotów z nim związanych	Zrozumienie rynku energetycznego

Taryfy i ich struktury	Analiza taryf energetycznych (zużycia, taryfy w godzinach szczytu, profile zużycia)	Rozumienie i zarządzanie różnymi taryfami
(Podstawy) branży budowlanej i rodzajów konstrukcji	Rozumienie branży budowlanej	Umiejętność identyfikacji różnych typów budynków
Budynek (łącznie z jego przegrodami zewnętrznymi, systemami technicznymi i usługami)	Ocena budynku w kontekście zużycia energii	Ocena energetyczna budynku
Tradycyjne i nowe technologie służące poprawie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii	Identyfikacja propozycji ulepszeń	Umiejętność personalizacji i adaptacji propozycji ulepszeń, włączając
Techniki osiągania/osiągnięcia oszczędności energii	Obliczenie osiągalnych oszczędności energii i/lub polepszenia efektywności energetycznej	Ocena oszczędności/ulepszeń energii i propozycja działań
Finansowanie i dotacje	Identyfikacja możliwości uzyskania finansowania/dotacji	Zarządzanie procesami finansowania i dotacji
Współczynniki oceny ekonomicznej	Utworzenie odpowiedniej oceny ekonomicznej propozycji	Podsumowanie ocen ekonomicznych propozycji i porównanie ich

Zasady audytu energetycznego, metodologia i rezultaty według normy EN 16247	Zrozumienie zakresu i granic audytu energetycznego i związanych z nim czynności	Zastosowanie zasad, metodologii, zadań zgodnie z zakresem i dokładnością audytu energetycznego
(Podstawy) sprawozdań, komunikacji i marketingu związanych z audytem energetycznym	Umiejętność komunikacji	Prezentacja kompleksowego, funkcjonalnego i odpowiednio przekazanego wyniku i sprawozdania. Umiejętność dobrej komunikacji i marketingu.
(Podstawy) zarządzania projektem	Identyfikacja kompletnego procesu wykonania audytu energetycznego	Zarządzanie całkowitym procesem wykonania audytu energetycznego

* usługi zapewnione przez systemy w budynku aby utrzymać odpowiedni klimat wewnętrzny w budynku (komfort cieplny, jakość powietrza, wizualna i akustyczna jakość) i innych usług związanych z używaniem budynku

** systemy ogrzewania, chłodzenia, wentylacji, ciepłej wody użytkowej, światła i produkcji energii

Audytór Energetyczny ENACT – Opis szkolenia

Zgodnie z profilem zawodowym określonym poprzez wyżej wymienione zadania i określone wymagane zasoby wiedzy, umiejętności i kompetencji (*załącznik nr 2*) przewiduje się organizację **80 godzinnego kursu szkoleniowego**.

Poniższa tabela przedstawia w sposób całościowy program szkolenia pod względem:

- **Struktury efektów uczenia się i czasu trwania**

Szczegółowy program szkolenia uwzględniający podział na jednostki szkoleniowe program zawiera *załącznik nr 1*;

- **Metodyki szkolenia oraz oceniania**

- **Punktacji ECVET**

Razem **6 punktów ECVET** zostało przypisanych dla całego kursu (80 godzin). Punkty ECVET zostały przypisane do modułów kursu zgodnie z przyjętą metodą punktacji ważonej, biorąc pod uwagę 3 aspekty: czasu trwania modułu (pod względem liczby godzin), oceny i metodologii szkoleń i poziomu trudności

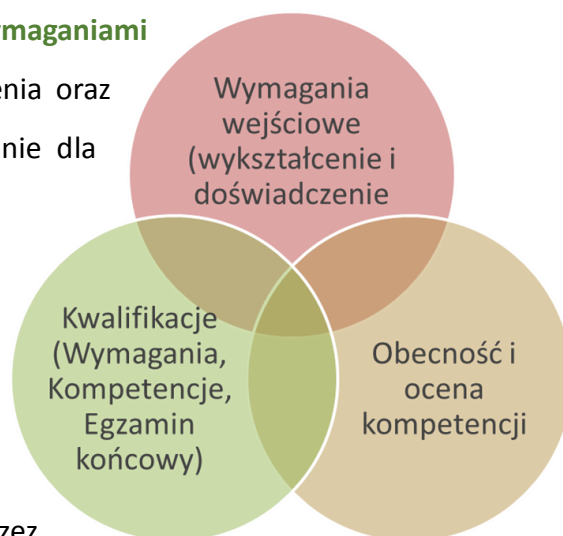
Moduł	Ilość godzin	Metodologia	Metodologia Oceniania	Ecvet
1. Wprowadzenie do audytu energetycznego	12	Materiały online Wykład (online lub na miejscu) Prowadzący online	Pytania wielokrotnego wyboru (10 pytań)	0,5
2. Legislacja, regulacje i umowy w sektorze mieszkaniowym	5	Materiały online Wykład (online lub na miejscu) Prowadzący online	Pytania wielokrotnego wyboru (10 pytań)	0,5
3. Obudowa zewnętrzna budynku	9	Materiały online – Wykład (online lub na miejscu) <i>Ćwiczenia/Symulacja/</i> <i>Laboratorium</i> - Prowadzący online	Pytania wielokrotnego wyboru (10 pytań)	0,5
4. Ogrzewanie, wentylacja, klimatyzacja, chłodzenie oraz instalacje ciepłej wody użytkowej	8	Materiały online – Wykład (online lub na miejscu) <i>Ćwiczenia/Symulacja/</i> <i>Laboratorium</i> - Prowadzący online	Pytania wielokrotnego wyboru (10 pytań)	0,5
5. Systemy oświetlenia i urządzenia gospodarstwa domowego w budynkach	7	Materiały online – Wykład (online lub na miejscu) <i>Ćwiczenia/Symulacja/</i>	Pytania wielokrotnego wyboru (10 pytań)	0,5

mieszkalnych		Laboratorium - Prowadzący online	
6. Produkcja energii ze źródeł odnawialnych w sektorze mieszkaniowym	10	Materiały online Wykład (online lub na miejscu) Ćwiczenia/Laboratorium Prowadzący online	Pytania wielokrotnego wyboru (10 pytań) 0,5
7. Ocena ekonomiczna	6	Materiały online – Wykład (online lub na miejscu) Symulacja - Prowadzący online	Pytania wielokrotnego wyboru (10 pytań) 0,5
8. Metodologia przeprowadzania audytu energetycznego	13	Materiały online – Symulacja, ćwiczenia, praca projektowa Prowadzący online	Pytania wielokrotnego wyboru (10 pytań) i/lub studium przypadku 1,5
9. Zarządzanie projektem	4	Materiały online Wykład (online lub na miejscu) Prowadzący online	Pytania wielokrotnego wyboru (10 pytań) 0,5
10. Komunikacja i marketing	6	Materiały online Wykład (online lub na miejscu) Prowadzący online	Pytania wielokrotnego wyboru (10 pytań) 0,5

Wymagania kwalifikacyjne dla Audytora energetycznego ENACT

Schemat wymagań kwalifikacyjnych jest przedstawiony w trzech etapach:

- 1) Minimalne wymagania kwalifikacyjne zwane też **wymaganiami wejściowymi** są określone przez poziom wykształcenia oraz zdobyte doświadczenie zawodowe określone oddzielnie dla każdego kraju (tabela nr 3)
- 2) **Udział i zaliczenie** kursu szkoleniowego ENACT i/lub **potwierdzenie kompetencji zawodowych** odpowiadających poszczególnym efektom uczenia się dla profilu zawodowego ENACT,
- 3) **Egzamin kwalifikacyjny** przeprowadzany przez akredytowane instytucje i/lub instytucje branżowe/ szkoleniowe /certyfikujące

Kandydaci są dopuszczani do egzaminu kwalifikacyjnego gdy wykażą się posiadaniem wymagań określonych w pkt. 1 i 2 zapisanych w życiorysie .

A) Kryteria wejściowe

Wymagania wejściowe są określone na różnych poziomach w zależności od kraju. Podsumowanie znajduje się w poniższej tabeli:

	Edukacja	Doświadczenie/przepracowane lata
Włochy	Stopień naukowy z nauk technicznych	0
	Dyplom z nauk technicznych	2
	Inny stopień naukowy	3
	Inny dyplom	3
Polska	Stopień naukowy z budownictwa lub architektury zatwierdzony przez profesjonalistów	0
	Inny stopień naukowy	1
Portugalia	Stopień naukowy z budownictwa lub architektury zatwierdzony przez profesjonalistów	0
	Inny stopień naukowy	1
	Stopień naukowy z nauk technicznych	
Hiszpania	Stopień naukowy/dyplom z nauk technicznych	0
	Dwuletnie, zawodowe wykształcenie	1
		3

B) Uczestnictwo w kursie szkoleniowym i/lub potwierdzenie kompetencji

Jak wskazano poniżej , schemat kwalifikacji wymaga :

- **udział i pozytywne ukończenie** zgodnie ze schematem oceniania kursu ENACT **albo** udokumentowanie udziału i pozytywnego ukończenia w ciągu ostatnich 2 lat innych szkoleń obejmujących zakres tematyczny (wiedza, umiejętności, kompetencje) dla profilu zawodowego audytora ENACT i/lub
- **wykazanie się kompetencjami zawodowymi** potwierdzonymi przez instytucje branżowe/ szkoleniowe /certyfikujące

Aby uczestniczyć w kursie ENACT, należy spełniać wymagania (wykształcenie i wymagane doświadczenie) przedstawione w tabeli powyżej. Konieczne jest także zdanie egzaminu wejściowego (minimum 50% z 30 pytań). Aby zaliczyć kurs należy zdać testy po każdym z modułów i egzamin końcowy.

Ocena w programie ENACT dzieli się na trzy poziomy: ocena początkowa, ocena modułowa i ocena końcowa.

Kryteria wejściowe

- Zalecany poziom wiedzy/doświadczenia ustalony w tabeli nr 3. poniżej
- Egzamin wstępny: weryfikuje wiedzę wymaganą do uczestnictwa w kursie, składa się z 30 pytań wielokrotnego wyboru pokrywających materiał zawarty w kursie
- Próg zaliczenia egzaminu ustalony na 50%

Ocena modułowa

- Skierowany na ocenę kompetencji uzyskiwanych z każdego modułu i przyznania punktów ECVET.
- Składa się z pytań wielokrotnego wyboru z zakresu tematycznego modułu
- Próg zaliczenia ustalony na 70%
- Zdanie egzaminu pozwala uczestnikowi uzyskać punkty ECVET bez uczestnictwa w kursie

Egzamin końcowy

- Skierowany na sprawdzenie kompetencji pokrywających cały zakres wiedzy i umiejętności
- Egzamin ustny i pisemny, oparty na teoretycznej wiedzy i ćwiczeniach lub studium przypadku
- Próg zaliczenia ustalony na 70%

Schemat oceny stanowi także wewnętrzną część **Porozumienia o współpracy ECVET** pomiędzy partnerami realizującymi projekt ENACT.

C) Egzamin kwalifikacyjny przeprowadzany przez akredytowane instytucje lub/i instytucje branżowe/ szkoleniowe /certyfikujące.

Egzamin składa się z etapów: (uwzględniając UNI EN 16247/5)

1) weryfikacja CV

1) test wielokrotnego wyboru, składającego się z 20 pytań

2) test pisemny oparty na studium przypadku

3) egzamin ustny bazujący na studium przypadku i innych obszarach z zakresu profilu zawodowego ENACT

Próg zaliczenia dla każdego z trzech testów ustalono na 70%.

Egzamin kwalifikacyjny prowadzony jest przez radę egzaminacyjną złożoną z co najmniej dwóch członków posiadających wiedzę i umiejętności z dziedziny audytów energetycznych w sektorze mieszkaniowym.

Utrzymywanie Kwalifikacji Audytora energetycznego ENACT

Kwalifikacje Audytora energetycznego ENACT są ważne 5 lat. Audytorzy energetyczni ENACT zachowują swoje kwalifikacje poprzez aktualizację i uzupełnianie niezbędnej wiedzy i umiejętności technicznych do przeprowadzenia audytu energetycznego. Weryfikacja kwalifikacji będzie prowadzona poprzez analizę programów nauczania, udział w konferencjach / seminariach.

Załącznik 1 – Schemat WUK w kontekście wniosków i konkretnych rozdziałów

Module		LEARNING UNIT	h	Description	Knowledge	Skills	Competencies
1.Introduction to energy auditing in residential sector	1	Energy units, energy sources, unit conversion factors	1	The Unit aims to provide basic information concerning the energy sources and the energy unit conversion factors. Energy conversion is a main aspect of energy management. The energy auditor constantly uses these concepts. Therefore it is essential that the energy auditor is familiar with them.	Knowledge of energy sources (primary and secondary; conventional and renewables); energy unit definition and conversion factors; GHG emission factors; GHG effect; forms of energy; European and National scenario.	Ability to manage perfectly the physical quantities and conversion factors in order to verify and validate the measurements, make comparisons and have a good background for drawing up the energy audit.	Competent in understanding and applying energy units, conversion factors, identifying and managing energy sources.
	2	Principles of building physic and thermodynamic	1	The Unit aims to provide fundamental concepts of thermodynamic and physics of the building that are crucial for the following more specialized modules. The energy auditor constantly uses these concepts in order to understand energy processes.	Knowledge of physical and thermodynamic principles related to energy (e.g. thermal, electrical, heat transfer, fluid mechanics, theoretical basis of lighting, etc.).	Ability to understand the physical and thermodynamic principles, underlying energy conversion processes also dynamic and static energy management aspects as applied in buildings.	Competent in understanding the physical and thermodynamic processes linked to the building energy use and related fluxes.
	3	Energy auditing process	2	The Unit aims to provide the general information to conduct an energy audit and guidance on how to carry out energy audits in accordance to the European standard 16247 or similar standards.	Knowledge of energy auditing principles, methodology and deliverables as described by EN 16247 (parts 1, 2) standard or similar standards.	Ability to apply energy audit principles and methodology	Competent in understanding and applying principles and methodologies of energy audit described in EN 16247 standard or similar .
	4	Tasks and functions of a residential energy auditor	1	The Unit aims to provide the requirements, tasks and activities of auditor in residential sector. It specifies the necessary competencies in order to effectively implement the requirements of EN 16247/1, which may be supplemented by the specific part EN 16247/2.	Knowledge of the core activities he may performs.	Ability to understand the scope and the boundaries of the energy audit and relating activities	Competent in applying the EA tasks with reference to the scope and thoroughness of the energy audit
	5	General features of the energy market	2	The Unit aims to provide information on the energy market and actors involved. In particular, the energy auditor constantly uses concepts and solutions involving energy market from the production to the distribution, transmission, and supply of energy sectors. Therefore it is essential that the energy audits were updated based on the main feature of the European and	Knowledge of the energy market (energy production, distribution, transmission, supply) and market players (i.e. Energy Manager, Energy management expert, ESCO, energy suppliers).	Ability to understand the energy market context, proposing options and make comparisons.	Competent in finding market opportunities for energy efficiency investments and cost savings.

			National Market (i.e. market size, offer and demand; market players; market infrastructure); the wholesale market; the retail market; margins and market prices in order to make suitable assessment energy efficiency proposals.			
6	Charges and tariff structuring	1	The Unit aims to provide information about reading and interpreting the energy invoices, considering the electricity, gas and other energy sources tariff structures. The energy auditor tasks include a review of contracts for the supply of energy. It is therefore essential that the energy auditor acquires knowledge that will allow to evaluate the tariffs and their structure and eventually switch the energy supplier.	Knowledge of metering equipment, tariffs and tariff structures.	Ability to read the utility tariff, bearing in mind the time of use rates, the peak charges, the usage profile, the demand charges, green power offerings and contractual obligations in order to propose suitable solutions to reduce the energy expenses.	Competent in understanding of the various energy tariffs and making a metering plan for the data collection and analysis and to reduce energy supply costs
7	Data analysis	2	The Unit aims to provide information on methodology of the data collection, analysis of energy consumptions and costs. The energy auditor shall collect and analyze all data concerning energy, including energy carriers, adjustment factors affecting energy consumption, information concerning the building.	Knowledge of data collection methods useful for the energy audit and method of analysis.	Ability to collect information through effective interviewing, listening, observing, measuring, reviewing documents, records and data. Ability to assess and act on the quality of the data provided by the customer.	Competent in verifying and validating the collected data and competent in assessing factors that may affect the reliability of the energy audit findings.
8	Developing a building energy balance	1	The Unit aims to provide the knowledge about methodology to develop an energy balance. One of the first steps of the energy auditor is to create an energy balance that represents the energy flows. This allows to locate critical energy consuming sectors of the building and at the same time identifies the energy losses areas. The capacity to create an energy balance is an essential skill of energy auditor.	Knowledge of baseline consumptions; direct consumer impact; end users consumptions (heating, hot domestic water, lighting ...) and the adjustment factors in order to establish an energy balance.	Ability to quantify and analyze energy consumption, energy consumption breakdown. The energy auditor shall be able how to use metering models or calculations to determine the actual energy use profile and primary energy demand.	Competent in explaining the energy balance supported by reliable calculations
9	Energy performance indicators	1	The Unit aims to provide information on calculation for the Energy Performance Indicators in accordance with the National Standards. Identifying the key energy performance indicators is vital for the planning process, as it provides energy	Knowledge of reference indicators (benchmarks and standards) and current energy performance indicators.	Ability to identify and reviewing one or more energy performance indicators and identification of factors that may affect them. The energy auditor	Competent in understanding if the energy performance indicators are in line with the scope of the audit. Competent in measuring the effectiveness of the energy

				auditors a clear overview of how their client uses energy and can highlight ways to manage resources better.		should be able to propose and calculate suitable energy performance indicators to quantify the energy performance and compare it to existing references (benchmarks, standards). Ability to use correctly ready-available energy performance indicators.	management efforts and to identify inefficient areas with low energy performances.
			12				
2. Legislation, regulations and contracts in residential sector	1	Regulations and procedures for procurement, tenders, working contracts, energy supply contracts - financial instruments	2	The Unit aims to provide information on relevant regulations and procedures for procurement and tenders, working contracts and energy supply contracts, financial instruments at European and National level. The energy auditor constantly analyze and use updated regulation and procedures recognized in this sector. It is essential and in some case compulsory that energy auditor uses the schemes and produce documents according to law both for quality of documents and for legal requirements.	Knowledge of existing regulations and procedures for procurement and tenders, working contracts and energy supply contracts, financial instruments. For each regulation and procedure knows the field of application, information and competitive conditions, transparency of award procedures, definition of technical specifications.	Skills to perform and to choose the best solution of contract and or procedure to improve the energy performance of the buildings. The choices have to be done considering the actions plan, the amount of the cost, the payback period and other economical and financial aspects, the technological reliability, the know-how and the availability of key actors.	Competent in implementing procurement and tenders, working contracts, energy supply contracts and financial instruments according to different regulations, laws and procedures. It is important that auditor implements procurement and tenders also considering best practice (available on websites or other sources), adaptation for the specific action plan.
	2	European and National legislation concerning energy efficiency, renewables	2	The Unit aims to provide the basis on the relevant European and National legislation concerning energy efficiency and renewables. The Energy auditor has to check the compliance of the energy audit to the regulations. It is therefore essential that energy auditor uses the schemes and produce documents according to law both for quality of documents and for legal requirements.	Knowledge of existing relevant laws, policies, rules, regulations and directives at European and national level concerning energy efficiency and renewables.	Ability to understand the relationships among the different laws, policies, rules, regulations and shall be able to apply them related to energy audit.	Competent in applying of regulations, directives, etc, related to energy efficiency and renewables.
	3	European and National standards	1	The Unit aims to provide information on the European and National standards, that can be useful to carry out an energy audit. The Energy auditor needs to have the tools to carry out the audit, ensuring the	Knowledge of existent European and national standards concerning energy auditing for building sector.	Skills to check if the auditing and the proposed improvement of the building energy performance are according	Competent in finding the proper standards applicable to energy audit and in verifying if documentation and identified action plan

			compliance with the relevant standards. It is therefore essential that energy auditor uses the schemes and produce documents according to standards both for quality of documents and for legal requirements.		to standards. The selection have to be done considering all the compulsory aspects and also other features aspects such as technical implementation, methodology and templates included in standards.	are in accordance with them.
		5				
3. Building envelope	1	General information on the building market and the main elements of the construction process	2 The Unit aims to provide knowledge that energy auditor must obtain regarding the main types of buildings and their value in the market. The objective will be to supply relevant information related with the built environment and real estate market, including the status of the building (new, rehabilitated, under renovation, etc.).	Knowledge and relevant information about the building market and the methodologies associated to the buildings construction (new and existing).	Skills to evaluate the building market and identification of methodology of construction for each type of building, in accordance with the norms and regulations.	Competent in working with the different typology of buildings, identification of construction techniques and their accomplishment with the norms and regulations.
	2	Building evaluation in terms of: windows, roofs, doors, walls, air exchanges	3 The Unit aims to provide the essentials of passive components of the buildings. The objective will be to supply relevant information related to identifying the components of the buildings, namely walls, roof, windows, floors, etc.	Knowledge of the passive components of the buildings, the materials used and the energy characterization of opaque and transparent building envelope elements	Ability to evaluate a building in terms of passive components and their impact in the building energy efficiency.	Competent in assessing the thermal behaviour of the buildings and the expected energy efficiency and thermal comfort.
	3	Techniques, tools and calculation to improve energy efficiency	4 The Unit aims to provide knowledge about thermal behaviour of the buildings, taking in account their insulation, shading devices and other relevant passive component and provide solutions for the improvement of the energy efficiency.	Knowledge of the thermal components of the building, namely the calculation of the thermal transmission ratios, plain and linear thermal bridges, and the identification of thermal comfort areas and spaces without air conditioning. Knowledge of energy efficient improvement opportunities and possible different solution for implementation.	Ability to perform and develop projects of thermal behaviour of buildings. Ability to calculate energy savings and energy efficiency improvements. Ability to recommend energy efficiency improvement opportunities and possible different solutions for implementation.	Competent in the calculation of thermal behaviour of buildings, identification of passive solutions and energy efficiency, aiming to improve the thermal comfort of the building.
			9			
4. Heating, ventilation, air conditioning and hot water systems in residential sector	1	Building systems evaluation	2 The Unit aims to provide the essentials which energy auditor must obtain in the active components of the buildings. The auditor should be able to identify the equipment or systems and associated performance in terms of energy efficiency.	Knowledge of the main equipment of heating, ventilation and air conditioning (HVAC) systems and equipment for water heating, as well as associated technical features, assessment and verification of	Ability to identify the different equipment and systems in terms of energy efficiency and other technical data.	Competent in the verification and accomplishment of the different active equipment and systems.

					the accomplishment of regulations and energy efficient construction in the design of HVAC systems in the buildings of the residential sector.		
	2	Techniques and tools to improve energy efficiency in the residential sector	3	The Unit aims to provide the Knowledge that energy auditor must obtain regarding the features of the active components of the buildings and their application in order to reduce the energy needs and to improve the energy efficiency of the building.	Knowledge of the active components of the building (systems and equipment), their performance and utilization aiming to reduce energy consumption and/or to increase the energy efficiency of the building.	Ability to perform, develop and assess the HVAC projects and to identify measures to improve the energy efficiency of HVAC systems.	Competent regarding the energy optimization of HVAC systems for the buildings, including gas boilers, heat pumps and equipment for water heating
	3	Calculation of energy savings and energy efficiency modernizations	3	The Unit aims to provide the knowledge that energy auditor must obtain regarding application and calculation of energy savings of active components of the buildings. The auditor should be able to interpret and to apply the calculation methodologies for HVAC systems in the building in order to reduce the energy needs and to improve the energy efficiency of the building.	Knowledge of methodology of calculation aiming to improve energy efficiency and to evaluate the measures to obtain energy savings in the projects of active systems and equipment of buildings of the residential sector.	Skills to identify measures and associated calculation to improve the energy efficiency of the active components of the buildings of the residential sector.	Competent regarding verification of calculation for the energy optimization of the active components of the buildings, including gas boilers, heat pumps and equipment for water heating.
			8				
5. Lighting systems, domestic appliances and other energy consuming devices in residential sector	4	Basics of lighting and current lighting technologies	1	The Unit aims to provide the general and basic information that energy auditor must obtain in the area of lighting	Knowledge of basic theory (light, output, intensity, density, lighting intensity, equipment to measure light parameters, colour temperature, colour rendering index), Luminous efficiency of different light sources, kind of lighting (indoor and outdoor lighting - with applicable standards and the EU Directives).	Ability to understand the information and technical data in lighting area	Competent in understanding among the different lighting technologies which is the most appropriate for each purpose
		Efficient artificial lighting systems, optimization and controlling lighting systems	2	The Unit aims to provide the general solutions for optimization and control of lighting equipment and systems.	Knowledge of different solutions for reducing the intensity of light flux, optimization of natural and artificial lighting systems. Advantages and disadvantages of control systems and their basic properties. Preparation of	Skills in understanding when is possible to use available technologies. Ability to collect data, calculate lighting performance and understand advantages of controlling systems,	Competent in analyzing the electricity consumption (real and theoretical) from lighting in the residential building, provide suitable energy efficiency improvements and calculate energy saving.

					preliminary lighting modernization project	propose suitable improvements	
		Economic evaluation of lighting improvements	2	The Unit aims to provide the general and basic information that energy auditor must obtain for economic evaluation of lighting improvements.	Knowledge in collecting data collection and types of indicators (usage time of light source, installed power and new installation power) Simplified methods of energy and cost saving calculation Best practice - example of calculation	Skills in collecting comprehensive data and preparing preliminary economic lighting modernization proposition. Skills in using the simplified methods of calculations	Competent in analyzing the electricity consumption and cost from lighting in the residential building-and provide lighting improvements information of investment and energy saving cost.
		Domestic appliances and other energy consuming devices	2	The Unit aims to provide the general knowledge that energy auditor must obtain in the area of domestic appliances and other energy consuming devices	Knowledge of electricity consumption in residential sector - potential cost savings and energy efficiency of domestic appliances and devices, energy efficiency labelling other labelling (energy star)	Skills in understanding the information and technical data in the area of domestic appliance and in collecting data and use them for calculations	Competencies in analyzing the electricity consumption from domestic appliances and devices in the residential building and propose suitable energy efficiency improvements.
			7				
6. Energy production from renewable energy sources in residential sector	1	PV systems	2	The Unit aims to provide knowledge on techniques and tools of PV systems. Energy auditor should be able to provide suitable propositions of energy improvements in the residential sector.	Knowledge of types of modules and inverters of PV systems as well as their detailed technical data (power, efficiency) availability of solar radiation and methods of estimation of energy income good and bad practices of installation PV systems in buildings	Ability to estimate the size of PV system considering energy income from installation, energy need of residential building and installation capacity (i.e. roof space...)	Competent in selecting the appropriate PV system for the building in the residential sector according to its demands and conditions.
	2	Solar thermal systems	2	The Unit aims to provide knowledge on techniques and tools of solar systems. Energy auditor should be able to provide suitable propositions of energy improvements in the residential sector.	Knowledge of types of solar thermal systems as well as their detailed characteristic and measures (power, efficiency), availability of solar radiation and methods of estimation of energy income good and bad practices of installation solar thermal systems in buildings	Ability to propose the best type of solar system (natural or forced circulation - flat panels or vacuum tube ...).Ability to estimate the size of solar thermal system considering the energy income from installation, energy need of residential building and installation capacity (i.e. roof space...)	Competent in selecting the appropriate solar system for the building in the residential sector according to its demands and conditions.
	3	Heat pumps	2	The Unit aims to provide knowledge on	Knowledge of types of heat	Ability to propose the	Competent in selecting the

			techniques and tools of heat pumps installations. Energy auditor should be able to provide suitable variants of energy improvements in the residential sector	pumps and their principle of operation as well as detailed characteristic and measures (energy efficiency indicators – SPC/COP) Knowledge in characteristic of lower energy source and methods of power installation estimation and calculation of energy balance of heat pump. Good and bad practices of usage heat pumps in buildings.	appropriate type of heat pump, specify power installation and calculation of energy balance of heat pump in order to select and size the installation for specific residential building	appropriate heat pump to the building in the residential sector according to its demands and conditions.
	4	Biomass (solid biofuels)	The Unit aims to provide knowledge on techniques and tools of biomass boilers installations to be able to provide suitable propositions of energy improvements in the residential sector	Knowledge of characterization of solid biofuels and emission of pollutants technology, types of boilers and systems using solid biofuel as well as their parameters and specification value chain for biomass and conditions of fuel storage good practices of usage solid biofuels in buildings.	Ability to specify power installation and conditions for biomass logistic. Ability to select and size the installation for specific residential building.	Competent in selecting the appropriate biomass installation for the building in the residential sector according to its demands and conditions
	5	Procedures for integrating renewable energy systems	The Unit aims to provide basilar information on integration of renewable energy systems, including hybrid solutions.	Knowledge of useful hybrid / integrated systems including innovative solutions	Ability to adopt solutions relating integrated systems or hybrid installations taking into consideration the peculiarities of the building.	Competent in applying the procedures for integrating renewable energy systems, taking care of technical and economic feasibility.
			10			
7. Economic assessment	1	Financing and subsidies	The Unit aims to provide knowledge related to all the possibilities of public or private support (in terms of incentives and funding). It is therefore necessary for the energy auditor to identify available financial resources, as well as the schemes and mechanisms for getting hold of these resources in order to help to finance the energy efficiency actions.	Knowledge about all the different possibilities of public/private financial incentive measures, but also about the accessing procedures.	Skills to detect and control all the possible public/private incentives, manage them properly and process the ones that could be appropriate depending on the customer or the solution presented.	Competent in understanding and applying incentives.
	2	Economic assessment	The Unit aims to provide knowledge in the financial area and economic assessment.	Knowledge of financial terminology as economic rates	Ability to make suitable economic assessment take	Competent in developing economic and financial

				The energy auditor constantly uses concepts, tools and solutions involving economic elements and aspects. It is therefore essential that the energy auditor acquires knowledge that will allow him/her to evaluate and defend any situation in which economic aspects are relevant for the development of his/her business or service.	of return (payback), investment formulas, calculation of depreciation and amortization, financial projections, deviations, risk analysis, estimates of cost saving.	into account the lifetime equipment, the related costs and the financial measures	analysis and defend any kind of technical project against third parties, guaranteeing the result of energy saving, economic and investment.
		Total	6				
8.Energy audit methodology	1	Measuring and metering equipment	3	The Unit aims to provide information on the main metering and measuring equipment and provide skills to manage the equipment necessary to conduct an energy audit and to understand the measurements results.	Knowledge of metering and measurement equipment (i.e. steam analyzers, thermographic cameras, loggers, manometers, thermometers, laser measurement equipment)	Ability to identify and manage the equipment to carry out an energy audit as well as correct interpretation of obtained results	Competent in understanding and validating the results of measurements with measuring and metering equipment.
	2	Good practices and case studies	6	The Unit aims to provide examples of best practices of residential buildings energy audits, in order to allow energy auditor to be familiar with different solutions. I also aims to show and practice methodology of preparing energy audit overview (case studies).	Knowledge about energy audits applied to residential buildings aiming to improve their energy efficiency, reduce their energy consumption and bring related economic and environmental benefits.	Ability to adapt to encountered situations and to make feasible proposals for improvements. Identification in the best way any possible failures, and the improvement possibilities as well as being able to evaluate and determine the behavior of the solutions to solve the existent failures.	Competent in identifying quickly any possible problem or failure and develop the sustainable strategies that lead to an improvement of the initial situation.
	3	Monitoring, control and adjustment of energy consumption parameters	4	The Unit aims to provide information on building energy management system as support, to control energy-consuming devices, monitor and report their performance. Moreover, this learning unit presents the fundamental principles of International Performance Measurement and Verification Protocol, the process of using measurement for determining actual savings.	Knowledge of common practice in measuring, computing and reporting savings achieved by energy efficiency projects at end user facilities. Knowledge of building automation and mechanisms of regulation and control.	Ability to make a monitoring plan within the scope of the energy audit and to calculate the energy savings.	Competent in assessing energy savings and making corrective actions.
		13					
9.Project management	1	Basics of project management	4	The Unit aims to prepare the energy auditor to manage and coordinate his own work, starting from the preparation of offers, through the development of energy	Basic knowledge of management and project management	Project management and methodology skills. Organisational skills.	Competent in managing the complete energy audit process from the planning of energy audit, to the

				efficiency improvements, ending with monitoring the energy efficiency and evaluation of his work.			implementation and monitoring of energy efficiency results, to the preventing and resolving conflicts.
			4				
10. Communication and marketing	1	Communication techniques concerning energy audits	3	The Unit aims to provide information concerning principles of communication and communication techniques for energy auditors. The energy auditor have to use a good communication techniques to allow building owners and other stakeholders (technicians, ESCo) a comprehensive understanding of energy consumption, energy action plan and other technical and financial aspects.	Knowledge of principles of communication (including principles of interpersonal communications, the effective communication, the business communication, the technical and financial communication, the marketing concepts and theoretical structures, the strategic marketing, the operational marketing) Communication techniques to advise technical and non technical end users in an adequate manner on all aspects of the energy audit.	Good communication skills to be able to articulate and well communicate concepts and ideas with technical and non-technical persons.	Competent in communicating and marketing in relation to all the aspects connected to the energy audit process. Competent in understanding the customer's goals, needs and expectations concerning the energy audit.
	2	Presentation of results and reporting	3	The Unit aims to provide the principles of presentation of results and reporting. The energy auditor constantly uses updated and proper templates for reporting results. The presentation of the results has to be comprehensive for the end users and other technicians, complete for all technical/financial aspects, useful for understanding the baseline energy consumption and for a fast implementation of the energy action plan.	Knowledge of presenting energy audits results and reporting considering available existing templates (including checklist) according to standards (EN16247 and similar) and in the methodology/techniques to adapt and/or to modify templates considering available assessment data and results.	Ability to use/modify available templates or to create new ones for presentation of results and reporting, adapting to the scope of the audit. All aspects (e.g. the end users, the energy and environmental assessment of building envelope and technological systems, the financial aspects, the energy saving within the action plan, the compulsory and the optional aspects of the legislation and standards)	Competent in using and filling templates for the best communication and marketing of energy audit results. Competence in producing comprehensive, functional and well organized documents within the purpose.
			6				

Załącznik 2 – Kurs ENACT

Module	Description	Training methodology	Assessment methodology	ECV ET
1. Introduction to energy auditing in residential sector (12 hours)	The module aims at providing the general information to conduct an energy audit (data collection, field work, analysis) and guidance on how to carry out energy audits in accordance to the European standard 16247.	On line resources - Lesson (on line or in presence) - Tutor on line	Multiple choice (10 questions)	0,5
2. Legislation, regulations and contracts in residential sector (5 hours)	The module provides an overview of relevant European and national legislation, regulations and contracts applicable to energy audit	On line resources - Lesson (on line or in presence) - Tutor on line	Multiple choice (10 questions)	0,5
3. Building envelope (9 hours)	The module describes the most common information about building envelope (walls, roofs, doors, windows ...) and includes information and calculation of energy efficient interventions applicable to the different building elements.	On line resources - Lesson (on line or in presence) - Exercises/simulations/lab - - Tutor on line	Multiple choice (10 questions)	0,5
4. Heating, ventilation, air conditioning and hot water systems in residential sector (8 hours)	The module contains technical information on heating, ventilation, air conditioning and hot water systems. It also includes a series of interventions and calculation for improving the energy performance of the systems	On line resources - Lesson (on line or in presence) - Exercises/simulations/lab - - Tutor on line	Multiple choice (10 questions)	0,5
5. Lighting systems, domestic appliances and other energy consuming devices in residential sector (7 hours)	The module informs about technical data especially on energy aspects of lighting systems, domestic appliances and other energy consuming devices in residential sector. It includes interventions to improve the efficiency of the lighting system and to monitor the energy consumption of domestic appliances.	On line resources - Lesson (on line or in presence) - Exercises/simulations/lab - - Tutor on line	Multiple choice (10 questions)	0,5
6. Energy production from renewable energy sources in residential sector (10 hours)	The module presents technological solutions to produce clean and renewable energy for the building. It includes the most used energy renewable sources in residential sector: photovoltaic, solar thermal, heat pump and biomass and the way to integrate them.	On line resources - Lesson (on line or in presence) - Tutor on line	Multiple choice (10 questions)	0,5
7. Economic assessment (6 hours)	The module presents economic assessment of energy efficiency improvements considering energy savings, funding opportunities, investment costs.	On line resources - Lesson (on line or in presence) Simulations - Tutor on line	Multiple choice (10 questions)	0,5
8. Energy audit methodology (13 hours)	The aim of the module is to acquire the methodology to manage residential building energy audit, through the presentation of different case studies and practical application.	On line resources - Guided simulations, exercises, project work - Tutor on line	2 case studies (mono & multifamily building)	1,5
9. Project management (4 hours)	The module aims to manage the complete energy audit process from the planning to the development of energy efficiency improvements, ending with monitoring the energy efficiency results and documenting energy audit findings.	On line resources - Lesson (on line or in presence) - Tutor on line	Multiple choice (10 questions)	0,5
10. Communication and marketing (6 hours)	The module aims to provide information concerning principles of communication and communication techniques for energy auditors to be able to communicate with technical and not-technical people at various levels on all aspects concerning technical and economical aspects of the energy audit.	On line resources - Lesson (on line or in presence) - Tutor on line Lesson - Tutor on line	Multiple choice (10 questions)	0,5